BREVIS
INSTRUCTIO
de
Vita Religioſa poſt abſolutum Tyrocinium,

tempore tam proximè quàm omni deinceps ſequente, maxime à junioribus formandâ,

Auctore
P. Gaſpare Druzbiczki,
Societatis Jeſu.

Nunc omiſſis iis, quæ Venerabili Societati Jeſu erant propr a, ad cujusque alterius Religionis uſum, accommodatus, recuſus

1703.

Præfatio.

Eſt quidem cuiq; Religioni proprius ſuus Spiritus, propria vivendi ratio, ritusq; proprius, ſi vel accidentales obſervantias, vel ſpecialem cujusq; inſtituti finem ſpectemus; at ſi illa, quæ Religionibus omnibus, ipſique perfectioni Chriſtianæ communia, atq; eſſentialia ſunt, attendamus, ea, quæ de his tractant, quadrant omnibus, diverſam licet Religionem profeſſis. In Rigore, in habitu, in ritu obſervantiæ, & diſciplinæ ratione, in modo converſandi cum hominibus, in fine ſui inſtituti,

quod

quod modò activum, modò contemplativum, modò mixtum est, nullus pœne cum alio convenit, religiosus ordo, & vel maximè convenit in tribus substantialibus votis, non quoad communitates (quæ quandoque & ipsæ, sicut earum membra particularia, dominio, usuque libero carent) sed quoad individua singularum, verbo: in votis substantialiter consideratis, uti & in humilitatis, abnegationis, orationis, aliarumque Virtutum substantiali, veraque & genuinâ praxi, mediis extirpandi vitia, & implantandi Virtutes; ut proindè exempla & Doctrinæ Virtutum edita à Sæcularibus, item omninò differentibus ascetis, cuilibet ad Instructionem & profectum serviant, sicut ab antiquorum Sanctorum Patrum nec non Eremi-

tis

Istarum quà exemplis, quà gnomis sæcularis, Regularisq; mundus eruditur, dirigitur, incenditur. Dolendi igitur sunt tanquàm discretionis expertes, qui fastidiunt omnia, quæ ab aliis quàm suam Religionem, & maximè pientissimis Societatem Jesu professis, in publicam lucem, & communem omnium piorum usum sunt edita.

Tu pie Lector, juxtà monitum Libelli de Imitatione Christi, non, quis hæc scripserit, sed, quid dicatur, attende. Ut tamen minus fastidias, omisi, quæ auctor Religiosissimus suæ Societati Jesu propria inseruit, nihil tamen substantiale mutavi.

CAPUT I.

De Generalibus Documentis Vitæ religiosæ post Tyrocinium agendæ.

INprimis ſciendum eſt, duplex eſſe Tyrocinium. Aliud ad vota & profeſſionem; aliud ad virtutum perfectionem. Prius tyrocinium perficitur, definiturque anno, vel duobus, pro more cujusque Religionis; quô elapſo tempore vota fiunt, & finis tyrocinii venit. Poſterius vero tyrocinium, à fine prioris, maximè inchoatur, & omnibus annis, ſequentibus, quibus religioſus in ordine vivit, trahitur, donec ad perfectionem ſtatui ſuo competentem, & ad perfectas virtutes perveniatur. Ideo etiam poſt Novitiatum vota emittuntur, ut quodammodo jaciatur fundamentum ſecundi tyrocinii, certiorque reddatur, & Deus, & Religio, & homo ipſe Religioſus, quod ſit deinceps futurus Sectator perfectionis, quam ſtatus exigit, qui conſtituitur Votis. Hoc

ergò tu tyrocinium factisVotis ingressus & aggressus es: hoc per sequentes annos peracturus es, hoc finire in tuâ potestate in tantum est, in quantum ad perfectionem pervenire, in tua cum Dei auxilio positum est curâ & libertate; in tantum verò extrà facultatem tuam est, in quantum sine adeptione perfectæ, solidæ, consummatæque virtutis, tyrocinium hoc terminari non potest, hoc enim ipso durare tyrocinium teque Novitium esse, necesse est, quo te per ignaviam lentitudinemque tuam ad perfectionem non pervenire contingeт. Hujus ergo tyrocinii finis est consecutio perfectionis; quæ tunc erit, quandò statũ rectè, disciplinatè, perfecteq; vivendi, ita tibi familiarem reddideris, ut tibi sic vivere, non violentia sit, sed natura; non labor, sed oblectatio; non conatus, sed Vita.

Sciendum præterea Novello Religioso duplicem mutationem subeundam esse, unam Tyrocinii sui initio, alteram in fine ejusdem. Mutatio subeunda initio conversionis ad Deum, initioque ingressûs ad Religiosum Tyrocinium, in eo posita est, quod ingrediens debeat mutare mores, etsi quandoque non morum objecta; quam-

quam

quam & horum pleraquè mutanda illi sunt, si quæ tamen non sint, in quibus nihilominus tractandis mores & modi mutandi sunt, longè enim alios mores assumere, discereque debet in Religione, ab eis, quos habuit in sæculo, ob hócque principaliter anni tyrociniorum in Religionibus instituti sunt, ut quando ad illas ex sæculo veniunt, per illos dies, mores sæculi dediscant & deponant, mores verò religiosos, sæcularibus prorsus oppositos addiscant, & assumant: adeò ut etsi contingat, quandoque tyroni id agere in claustro, quod actitabat in sæculo, aliter tamen omninò agat in claustro, quàm agebat in Sæculo. Jam verò mutatio subeunda tyroni in fine tyrocinii sui, in eo posita est, quod finiens tyrocinium atque etiam ex eo egrediens, objecta quidem & occupationes ac munia, officiaque vivendi mutet, mores tamen in objectis & occupationibus & officiis, nunquàm omninò (nisi forte de bono in melius, de imperfecto in perfectius) mutet, sed quos in tyrocinio didicit, hos tota sequenti vitâ suâ, in omni loco, tempore, officioque servet; ad hoc enim eos mores in Tyrocinio didicit, assumpsitque, ut per

omnem religiosam sequentem Vitam iisdem moribus legibusque vivat; alioqui, si cum positoTyrocinio etiam moresTyrocinii deponendi essent, magna certè ea, tum Dei, tum Religionis, tum ipsius Religiosi deceptio foret; sed nequaquam deponendi sunt, verùm ut dixi, totâ deinceps Vitâ servandi, imo augendi & perficiendi.

Itaque quomodo didicisti in Tyrocinio orandum, meditandum, de spiritualibus rebus lectitandum, colloquendum, de statu animæ tuæ cum Patre spirituali agendum, Sacramenta Pœnitentiæ & Eucharistiæ usurpanda, conscientiam Examine generali particularique examinandam, intentiones puras retinendas, renovandasque sæpius in diem, Regulas etiam minimas observandas, charitatem fraternam, obedientiam punctualem, mortificationis internæ & externæ studium, ad omnia indifferentiam, humilitatis exercitia, cæteraque hujusmodi studia practicanda esse, ita prorsus in omni Vita sequenti per omnia officia, muniáque Religiosa pergenti ad ultimum Vitæ terminum observanda, nec unquàm negligenda, aut perfunctoriè, sed cum omni diligentiâ perfectione-

neque

neque majori peragenda erunt. Atque hoc erit post Tyrocinium peractum mutare quidem forsitan objecta, sed non mores, mutare actiones, sed non agendi modos, mutare officia, & vivendi circumstantias, sed non Vitam, sed non semetipsum, nisi fortè, ut dixi, semper in melius atque perfectius. Hæc igitur secundi generis mutatio tibi ad Studia Venienti, & Tyrocinium mutanti subeunda erit deinceps, non alia. Ages non pauca post professionem, quæ in Tyrocinio non egisti, attamen non debebis, nec debes aliter quàm in Tyrocinio agere didicisti. Hoc si tenueris prudenter, atque constanter, non mutabit in te occupatio studiorum, aut alia, vel locus convictûs Virtutem, sed augebit atquè confirmabit, & licet in dies semper antiquior fies, magisque veterasces, quo ad tempora & officia, atque munia, semper nihilominus servendi, & agendi, vivendi, morúmque ratione coram Deo, tuáque conscientia integer Novitius, hoc est integri & integritate roborati, arctique Spiritûs Religiosus, quo unô ne vix quidquam rarius, vix quidquam felicius est in Religiosis hominibus.

Sciendum insuper, in quo consistat hæc immutabilitas constantiaque morum, in Tyrocinio haustorum quantumlibet objecta & occupationes mutari contingat. Consistit autem in duobus. Primò quidem in observatione, Secundò in applicatione; quod ut meliùs cognoscas, adverte: Tyrocinii occupationes duplices esse: quædam enim purè simpliciterque Spirituales sunt, quædam non sunt naturâ suâ, sed tantùm modo agendi spirituales. Ità orare, meditari, examen facere, humiliari, mortificationes internas externasque subire, Sacramenta usurpare, virtutum actiones exercere, Intentioni, Devotioni, Præsentiæ Dei, Charitati fraternæ assuescere, sine facultate nihil præsumere, silentium servare, &c. hæc similiaque sunt actiones merè spirituales naturâ suâ. At verò occupationes externæ officiaque publica in Refectorio, aut alibi ministrandi, exercitia item manualia, hæc non sunt naturâ suâ spiritualia, sed ex modo tantùm agendi, quem illis applicare oportet spiritualem: eaque applicatio in Novitiatu discenda, & ex Novitiatu etiam efferenda, atque post Novitiatum conservanda est.

est. Prioris generis occupationes, Tyro, ex toto secum deferre, eóque modo, situ, tenoreque, quo in Novitiatu didicit servare sequenti vitæ tempore debet. Ista enim studia & occupationes Religioso substantialia sunt, nec absque illis Status ejus stare durareque potest. Posterioris generis occupationes, non ex toto semper & ubique locum habent, etsi etiam aliquem habent, sed mutantur fermè in studia literarum, non negligendo tamen exercitiorum illorum subinde usum, prout obedientia, & ordo domesticæ disciplinæ assignaverit certos dies, certaq; tempora his obeundis.

Harum igitur posteriorum actionum peragendi modum (esto non ipsas actiones) Tyro efferet secum è Novitiatu, officiisque & occupationibus sibi assignandis, vel assignatis applicabit, ut eas, cum ea perfectione devotionis, disciplinæque obeat, cum qua in Tyrocinio v. g. qua perfectione spirituales libros lectitabat in Tyrocinio, eâdem leget alios studiis suis opportunos ac lectionibus necessarios: quâ perfectione Religiosæ disciplinæ vacavit, sibi suoque Spiritui in Novitiatu, eadem perfectione vacabit sibi suoque in literis ac

Spiritu profectui aut aliorum saluti do-ctrinæve post professionem, eandem ser-vabit intentionis puritatem, Resignatio-nem in placitum Dei, Indifferentiam, pa-tientiam, silentii curam, &c. Quâ simpli-citate se suaque Deo & curæ Dei superio-rumque concredebat in Tyrocinio, eâdem posteà: quâ resignatione ac mansuetudine in Tyrocinio expectabat, acceptabatque officia, singulas vel alternas in hebdoma-das, eâdem subibit exspectabitque singu-los in annos, imo in singulos dies; quâ curâ excubabat in minimas mortificandi, abnegandi, humiliandique sui, charitatis verò aut obedientiæ exercendæ occasiones in Tyrocinio, eâdem excubabit post Pro-fessionem; quas consuetudines pias in cæ-teris locis, temporibus, actionibusque ha-bebat in Tyrocinio, easdem in similibus, & aliis servabit post Professionem, & qui-dem ex designatione, & quidem etiam mi-nimas, nisi mutet in meliores.

Hac & simili ratione vivere in studiis vel alio munere, est mores non mutare, sed eos ad objecta & occasiones, officiaque per obedientiam mutata applicare. Hac si-milique ratione post Professionem vivere

desi-

desidera, Statue, & mox post illam incipe, auxilium Divinum implora; Sic enim faciens, non tantùm non perdes quidquam de fervore, primitùsque Spiritûs in Novitiatu hausti, sed etiam multo cum fœnore eum in te augebis ac stabilies, cum plurima cordis tui, & aliorum tecum conviventium consolatione atque ædificatione.

CAPUT II.

De Natura novi Religiosi.

COnsidera naturam novi Religiosi, tuam scilicet, quâ ex Tyrocinio prodeas, prodierisve. Etsi enim nō omnes eodem modo dispositi, affecti, perfecti, in bonis moribus solidati, & habituati prodeant, sicut non eâdem etiam omnes fervoris mensurâ Tyrocinii tempus transigunt, nec easdem omnes luctas in se debellandas habeant, tamen quales ut plurimùm plus minùs prodeant, qualisque & tu probabiliter, humiliterque de te sentiendo prodeas, utiliter considerare potes, quod quidem ex sequentibus imaginibus speculisque disces.

Prima igitur sit imago ab Agro vel horto desumpta. Ager quantumlibet cultus sit, & â rudibus noxiisque herbis purgatus, ac bonis seminibus consitus, ille tamen suâpte naturâ partim, partim ex radicum profundè hærentium fibris reliquiisque noxias herbas & frutices pullulare non desinit, & usque adeò simul cum bonis herbis eas fundit, ut nisi adsit agricolæ industria, bonas segetes malis supprimat ac suffocet. Talis est prorsus novellus Religiosus, qui per tempus Tyrocinii sui, esto suâ Magistrorumque Spiritûs industriâ, ac Divinâ gratiâ optimè cultus, à vitiis, ab actibus, à passionibus malis inordinatisque purgatus, consitus etiam bonis optimisque doctrinis & actionibus, & affectibus, & Regulis, tamen nisi adfuerit propria & Spiritualis Magistri, etiam post Novitiatum cura & diligentia, & putata pullulabunt, & putata recrescent, & excisa renascentur; pravique mores ad tempus domiti, recisi, represtique revivifcent, naturaque ad sua jura, ad sui scilicet quæsitionem redibit, & cum bono semine excrescent simul spinæ, suffocabuntque nisi caveris, ac bonum semen & spem agricolarum operam

rámque eludent. Hoc expende diligenter, & altè animo demitte, tibi ac tuæ in Tyrocinio acquiſitæ perfectioni mortificationique ne fide, ſed ſta in timore, & ſcito, quia velis nolis in medio tui habitat Jebuſæus, & igniculus perverſitatis adhuc vivit, & natura adhuc in te tota integraque in ſua vivacitate eſt, cui ſi quid indulſeris, ſi quid de conatu remiſeris, ſi adductas hactenus mortificatione laxaveris habenas, inſoleſcere & recalcitrare, ſeſſoremque excutere faciliimum erit. Nolis hoc experimentum diſcere, ſed elige, ut te faciant aliena pericula cautum.

Secunda Imago deſumpta â natura beſtiarum, quæ arte humana uſuque cicurari & modos quosdam humanæ rationis imitandæ ediſcere ſolent, ſi tamen ſuas illis connaturales delicias objicias, illicò inſtitutionis illius oblitæ vel in medio curſu artificioſarum actionum naturam reſumunt, & ejus impetu feruntur in ſua objecta; unde illud vulgare: *naturam expellas furcâ, tamen usq; recurret.* Tale prorſus eſt ingenium naturarum, tale & tuum, tuæque naturæ inferioris pondus; domari quidem poteſt natura; ſubigi & ſubjici ad tempus poteſt:

poteſt: poteſt & in rationis, ac fidei, & gratiæ, & diſciplinæ ordinem, mortificatione ſeveritateque tanquam fræno cogi; tamen, illa ſemper excubabit vigilanter ad ſuas cupedias ſenſuales, ad ſuas propenſiones naturales, ad ſua Jura injuſta, ad effrænatas impotentias ſuas, ad illiberales libertates ſuas; eſt enim admodùm retinens natura ſui juris, & ſub omni, imo ſine omni occaſione, ſemetipſam quærere, oblectare, tueri, fovere non omittit. Novit etiam doloſiſſimè neceſſitates comminiſci, novit contra rationem pugnare ratione; novit ſub auxiliis gratiæ adverſarios parare gratiæ, Spiritumque ſpiritualibus figmentis eludere, ac opprimere. Quantumlibet ergò putes, te naturam humanitatemque tuam domuiſſe, vel exuiſſe etiam, nè crede tibi, usque & usque illa recurret, cum minimè ſenſeris, imò hunc ipſum ſenſum tuum, quo domitam naturam tuam plus ſatis credis, indubitanter ſcito jam eſſe viventis, revaleſcentisque naturæ ſenſum ac motum & impetum; Quantò ergò magis domitam naturam tuam credes, tanto minùs domitam crede: tunc magis erit domita, quando tibi minimè videbi-

tur

tur domita. Sic enim timebitur, cavebitur, premetur, consequenter domabitur.

Igitur sic post Professionem vivendum, ut te natura magis nunc hostem, quàm antè experiatur, ut magis nunc gratiæ contra naturam, Spiritui contra sensum carnémque milites, & arma suppedites, dans operam, nè in te occupationum (qualia sunt studía, & aliæ exercitationes) fervore incalescant humani inferioresque affectus, intepescat vero solidarum virtutum, & Religiosæ vitæ amor.

Tertia Imago, similis illi Horatiano Adolescenti, *tandem custode remoto:*

Gaudet equis canibusque & aprici gramine campi
Cereus in vitium flecti, monitoribus asper.

Aut si mavis, similem illi prodigo filio, qu acceptam à Patre substantiam promovit, malè & incautè vivendo utendóque, solent namque Novelli Religiosi, à disciplina rigorosiore, (ut quidem illis nihil præter Tyrocinium expertis videtur) & ab oculis manibusque Instructorum Spiritualium digressi, atque ad vota admissi, imaginari si-

bi jam omnia bella esse finita, jam satis datum observantiæ duriorique vitæ, jam sibi licere competereq; custodibus procul vivere, aut certè conniventes illos habere. Hac persuasione, de qua iterùm erit consideratio, nihil perniciosius Novello Religioso, ut proinde nihil detestabilius esse debeat. Contingere hoc Novis Religiosis ut credas, expende diligenter Verba S. Bonaventuræ, ità de illis scribentis: *Nonnulli mox ut prima limina bene vivendi attigerunt, obliti quid fuerint, affligi jam per pœnitentiam de consummatis nequitiis nolunt laudari etiam de inchoata justitia appetunt, præesse etiam melioribus se concupiscunt: oneribus difficilibus occupati, atque ipsa occupatione confusi, non solùm perpetrata minimè deplorant, sed ad hæc quæ deploranda sunt, accumulant.* Eam ob rem idem Religiosos tales admonet, *Præsumptionem fugere, profectum profiteri, curam terrenorum abjicere, charitatem, humilitatem, paupertatem, constanti affectu exercere, & super omnia se ipsum considerabundè attendere.*

Hoc igitur maximum in egressu Tyrocinii timendum & cavendum: nè putet

se jam esse absolutum ab omni cura & custodia, ne putet sibi jam majorem libertatem dissolutionémque competere, nè putet fas esse sibi, in Regularum & disciplinæ observantiam, inque sui continendi rigorem impunè peccare, hoc enim esset effici Juvenculum indomitum, ut vocat Spiritus sanctus; hoc esset fieri Onagrum in sylvis, qui se liberum natum putat; hoc esset fieri osorem correptionis, & consequenter vestigium peccatoris; hoc esset tradi in reprobum sensum, & in animum irreverentem, ac infrunitum, quâ pœnâ vix post damnationem æternam, ulla potest cogitari major.

Quarta Imago. Sciat Tyro se modo esse velut ceram mollem, velut teneram arbusculam, velut tabellam rasam, politam, mundam; Quas & qualibus sigillis figuras, in hac vita sequenti accepturus sit, attendere debet; quam in partem & à quali manu, à plantatrice & erudita, an ab eradicatrice & ignara, flectendus, purgandus, præcidendus, circumfodiendus sit, attendat; quali manu & quibus characteribus imbuendus sit, videat; nè adulterinam effigiem expressam accipiat; nè adulte-

ulterina manu venenato purgetur cultello; nè in Aquilonem, à quo panditur omne malum, flectatur; nè spuria vitulamina inserantur, boni autem palmites resecentur: nè informes, ac funesti characteres imprimantur, quos nunquam deinceps, aut vix unquam eluerit, nè sibi cœco, cœcus quis & malè feriatus Magister ducatum præstet, seque secum in foveam præcipitet; eam ob rem nemini se facilè permittat, sed ab eis, quos invenerit Dei locum tenere, expectabit indagabitque vitam bonam, & Dei voluntatem. Interroga Patres tuos & dicent tibi, Majores tuos & annunciabunt tibi de vita, in qua ambules. Si enim obvio cuique & arridenti captantíque se adjunxerit, ut cœcus luscum ductorem reperiet, quodsi etiam se ipsum Magistrum sibi constituet, utique stulto & ignaro, se discipulum subdet.

Itaque legitimâ & à Deo constitutâ ordinataque via, quam in Tyrocinio didicit, progredietur Tyro; ceram se exhibebit, arbusculam se exhibebit, tabellam se exhibebit, sed solis præpositis, Ducibus, Patribusque Spiritualibus, quos sortitus Deo pro-

providente fuerit: ad aliorum consilia & monita, non temerè, non securè accedet, nisi consultis approbantibusque majoribus, hoc secum statuet, hoc à Deo supplex petet, & sincero simplicique corde, Dei se providentiæ gubernandum permittet; hoc specialiter flagitabit, ut sibi, tam Superiores, quàm Spirituales Patres, quàm Confratres, Sodales Cohabitatoresq; omnes provideat, qui sibi sint Duces ad Deum, adjutores ad virtutem, stimuli ad sanctitatem, media ad perfectionem, atque ad æternam salutem, iis quidem, quibus Dei Sapientissimæ voluntati, & omnipotentissimæ Sapientiæ complacuerit modis.

CAPUT III.

De Fundamentis, quibus immobiliter inconcusséque, oportet inhærere novum Religiosum egressum ex Tyrocinio.

NOtum esse debet omni Religioso, si velit inconcussè stare, séque in suo arrepto proposito, statúque conservare,

vare, quædam debere diligenter defendere, conservarêque veluti fundamenta ædificii sui ipsius, quibus manentibus stare, ruentibus labi necesse est, omnem structuram; non secus ac illas Domos Evangelicas à Christo Domino depictas, quarum una, in petra firma quòd esset ædificata, nec fluviis, nec imbribus, nec ventis, nec fluminibus everti potuit; altera quia in arena fuit fundata, supervenientibus ventis ac tempestatibus eversa est, factáque ruina Domûs illius magna. Fundamentorum

Primum sit, vehemens, ardens, solidus, inconcussus, obstinatus & prorsus in Dei salutísque amore radicatus, vocationis Religiosæ amor. Quo amore solidatus & nunquam de vocatione deserenda cogites, & nunquam in ejus tenera, grandíque appretiatione fluctues. Omnes quidem desertores mundi & Religiosæ vitæ asseclas, ab ipso primordio conversionis suæ, oportet esse ad omnes contra vocationem Religiosam insultus Dæmonis cœcos ac surdos, ac planè rupes, peculiari tamen modo in Novellis Religiosis & ex Tyrocinio digressis, id necessarium est. Etenim

sicut

ſicut Novitiis à ſæculo ad Religionem confugientibus occurrunt non pauca inſperata, difficilia & aſpera inexpertis, ex quibus proprium eſt, accedente Diaboli aſtu ad omnes cogitationes & occaſiones intenti, cogitationibus contra vocationem titillari, aut etiam pulſari, pœnitudinéque arrepti propoſiti percelli, in quo caſu, opus eſt eſſe eos præſenti animo, & in Deo fidenti, atque Superiorum ſuorum conſilia exquirere, iisque niti, ſi victores eſſe velint; ita Novellis Religioſis poſſunt ſe offerre aliqua inexpectata inſperatáque, ad quorum vel præſentiam vel opinionem, animo cohorreſcant, pœnitudine etiam quadam percellantur, fluctuent, ignari quid teneant, quóve ſe vertant. In quo caſu conſimiliter opus eſt eos planè rupis inſtar, ſtare inconcuſſos, in vocationis amore ac pretio, fidere Deo, cui ſe totos permiſerunt, votisq́ue donârunt, recurrere ad viæ vitæq́ue ſuæ Duces, iiſque candidè omnia aperire, quibus non nihil conturbari contigerit, eorúmque ſtare conſilio; experimentô haud dubiè diſcent, monſtra illa, quæ videbantur viribus ſuis ſuperiora, riſu fuiſſe explodenda tanquam pueri-

les

les terriculationes. Hoc tamen facere non poterit, qui vocationis amator non fuerit immotus, qui sibi fidens, viribúsque suis, non ad Deum, non ad Superiores suos recurrerit. Itaque saxeum & ad emolliendum concutiendúmque impossibililem vocationis amorem in pectore cordéque tuo gerens ubique defer, ità, ut cum Dei gratia possibilius sit cœlum & terram transire, quàm te, in Vocationis amore solidè fundatum, tantillum etiam agitari, vel dubitare, vel tepescere, &c.

Aliud Fundamentum, cui immobiliter Novellus Religiosus debet inhærere, si cupit in consequente vita, spirituale suum ædificium inconcussum stare, ac porrò etiam valde in profectu crescere esto, vehemens & ardens, & robustus, & ad omnia opponentia se pervincenda resolutus, perfectionis in omni virtute statui tuo convenienti amor, ex quo amore fluat in te. I. Incessabilis insatiabilísque fames, magnæ non plebejæ sanctitatis, perfectionis. II. Inviolabile & nusquam interruptum, proficiendi profectúmque curandi, æquè in summis ac in minimis exercitiis propositum. III. Infatigabilis labor in curando & exer-

exercendo profectu acquisitionéque virtutum. IV. Ordinaria simúlque perpetua diligentia in omnibus propter Deum susceptis oneribus, cùm summo fervore devotionis perfectionísque, ut exosa Deo tepiditas locum non habeat.

Adverte porrò, hunc talem, támque prægnantem resolutione perfectionis amorem, raros admodum secum ad Religionem deferre, rariores etiam, qui hunc amorem utcúmque detulerint, eum deinceps in Tyrocinio conservent, reperiri, ordinariè namque eum in Tyrocinio deperdunt, neque ad studia & alia munia deferunt: quod, si cui non contingit, tamen post professionem rarus est, qui hunc amorem non deponat deperdatque, vel saltem de eo non sensim remittat, magno utique Spiritûs & perfectionis damno, Divinique honoris injuria, & quidem non tam studiorum, aut convictuum &c. ut vulgò dici credíque solet, sed Religiosorum culpâ. Hi enim egressi à Tyrocinii disciplina, ante omnia, & non advertenter ferè respirant ab onere disciplinæ; rigoris Novitiatici, quasi fessi, æque impositum finem à tempore, ità & imponendum à se

in

in obſervatione imaginantur. Admittunt etiam perſuaſionem laxioris vitæ obſervantiæ, poſt profeſſionem minoris Superiorum vigilantiæ, lentioriſque exactionis; inde & ipſi remittere ſe poſſe putant, déq; facto, veluti acquiſito jure, remittunt, de ſui cuſtodia, de collectione, de ſilentio, de modeſtia, de orandi frequentia, de præſentis Dei memoria, reverentiáque, de rerũ, lectionum, Spiritualiũmque colloquiorum cura; ità ſenſim irrepit negligentia, perfunctoriáque divinorum tractatio, irrepit contemptus & omiſſio ſolitorũ execitiorũ, irrepit libertas ſenſuum internorum externorúmq;, effrenatio paſſionum, garrulitas, oblocutiones, familiaritates, levitates ſuccreſcunt, & emergunt, quæ latuerunt, vitia pravíque habitus, effugatur devotio, amittitur, ſi quis fuerat Spiritus, deperit fervor: multa negliguntur, multa in oblivionem abeunt, omnia negligenter, perfunctoriè, & in ſpeciem tantùm peraguntur, obruitur gratia, revaleſcit natura, excluditur Deus, laſcivit caro, regnat Diabolus. Ergò corrumpuntur in ſtudiis, convictibus, aut diverſis muniis Novelli Religioſi, non tam ab occupationibus & locis,

quam

quàm à semetipsis, nec per aliud quidquam nisi quia respiratum est in fervore & disciplina, & resolutus obstinatúsq; perfectionis amor, vel extinctus, vel restinctus est. Hunc tu igitur amorem tanquam radicem, tanquã fontem scatur iginẽ omnis boni, omnis salutis, omnis in bono perseverantiæ, atque progressûs in te serva & tuere tanquam pupillam oculi, tanquã cordis medullã, tanquam ædificii fundentum, tanquam totius vitæ provisionem maximam & sumptum.

Tertium fundamentum, cui debet Religiosus Novellus immobiliter inhærere, si cupit in Spiritûs virtutísque integritate conservari: est resolutus & obfirmatus, obstinatúsque amor, haustæ in Tyrocinio bonæ institutionis, omniúmque piarum, quas didicit, & cœpit, vel etiam assuevit servare, consuetudinum & observationum, de qua re aliquid supra consideratum est. Etenim Novellis Religiosis contingere solet, ut cùm ad studia, muniáque veniunt, excipiat eos, propter novitatem; mutationémque illis insolitam verecundia quædam observandi liberè, & palàm ea, quæ in Novitiatu didicerunt, quæ verecundia quandóque etiam dicteriis, jocis, nutibús-

tibúsque censoriis antiquiorum incutitur, quandoque ex ipsis eorum mentibus teneris adhuc in virtute erumpit, nonnunquam etiam à studio placendi, vel à metu displicendi, negligentioribus, dissolutioribus, in quos fortè incidunt, illa ipsa verecundia promanat. Eam ob rem, oportet hac in parte novum Religiosum surdum & mutum & stultum esse, & piè impudentem; dominum in virtute & possessione recti, ac tenacitate disciplinæ rigorosæ haustæ in Tyrocinio, apparere, surda aure præterire risus & censuras aliquorum, & ostendere factis, quòd non specietenus pietatem disciplinámque colat, sed quòd eam in pectoris intimis radicatam gerat, nec sit arundo vento agitata, neque erubescat Christum & Evangelium, sed in virtute, ejúsque cultu & possessione Dominus & hæres, sicut etiam Religiosa Domus est Regnum virtutis. Hoc si faciat & præferat novus Religiosus, subitò maturâ vice in admiratione apud irrisores jocatorésque erit, simúlque sibi legem ponet ac necessitatem figet deinceps in cursu temporis sic se gerendi, atque ità stabit firmus & inconcussus, ipsísque incidentibus contra-

rieta-

rietatibus, fiet robustior in virtute, ejúsque cultu & possessione, & solidior ejus possessor, quod totum perdunt timidi, & virtutis cultum professionémque erubescentes, hominibúsque magis quàm Deo placere & obedire cupientes.

Vide igitur nè sis ex horum numero, sed inter eos annumerari velis, qui potentes sunt in virtute & studium pulchritudinis habent, & audent pro Deo, pro disciplinæ cultu, pro Regularum observantia, pro conscientiæ suæ teneritudine tuenda, pati aliquid & contemni, contemnneréque linguas. Sic enim fiet, ut & ipse robustus evadas, & alios exempló confirmes, inque bono conserves, sicque evadas columna in Domo Dei, etiam in teneris atque primis Religiosæ tuæ vitæ annis. Tanti nimirum est, mores in Tyrocinio haustos, disciplinatos seriò profiteri & servare. Et revera ad hoc Tyrociniorum institutio præmittitur, ut mores in eis hausti, sint fundamenta morum, totius sequentis vitæ Religiosæ, qui si ab initio statim abjiciantur, quæ spes poterit esse bonitatis perfectionisque in sequenti vita. Obfirma igitur animum ad omnia animosè & sinè pudore servanda

privatim publicéque, quibus informatus & imbutus es, tam in homine interiori, quàm exteriori, néque facilè tuam ullam consuetudinem bonam, ob metum, vel pudorem, vel pigritiam, aliámque frivolam causam in gratiam idoli: *quid dicent?* deponas aut immutes, nisi fortè in meliorem.

CAPUT IV.

De causis internis, ob quas collabitur Spiritus in Novellis Religiosis.

CAusæ, ob quas collabi solet Spiritus, Religiositásque in Religiosis novis post Tyrocinium, quædam sunt internæ & in ipsis, quædam extra ipsos. Primùm internæ considerandæ veniunt.

Prima causa interna est Tyrocinium segniùs absolutum, negligentiúsque curam locatam in mortificatione amoris proprii, in compressione sensuum à pronitate ad sensualia, & ad carnem & sanguinem: Item in observatione minimarum Regularum & Instructionum, Item in contrahenda

henda cum Deo familiaritate per Meditationem, Orationem, usum Sacramentorum; per examina conscientiæ, sub Recollectionem, Resignationem &c. Hæc enim qui non habet, qui in Tyrocinio non collegit, & quidem in abundantia, similis est Cicadæ, quæ totam æstatem in stridore, cantu, saltúque consumpsit, veniente autem brumali frigore, omnia in arctum cogente, fructúsque omnes in horrea convehente, & concludente, cogitur fame mori, & frigore rigescere, instar stulti illius pigríque, qui propter frigus arare noluit, & deinde in angustiis anima ejus esse cogitur.

Ejusmodi Novitio non esset pes extra Tyrocinium proferendus, sed tamdiu inhærendum, quamdiu non meliùs armatus, instructus provisúsque prodire possit. Quodsi quâ inadvertentiâ illum amandari continget, huic Tyrocinii damna per industriam Superioris, Spiritualísque Patris, dextrè fidelitérque forent compensanda, Tyrocinúmque extra Tyrocinium clàm omnibus aliis esset peragendum & Spiritûs exercitia reassumenda, donec meliori loco sit res taliter affecti Religiosi;

id enim nisi fiat, absque ruina spirituali vix possibile est ejus ædificium internum subsistere. In qua tamen necessitate sua, nè quis vel fiduciâ, vel pusillanimitate nimia decipiatur, & de se quàm deberet, oppositum statuat, suo minimè judicio stabit: sed Patrum Spiritualium, à quibus abiit, & ad quos transiit judicio innixus in hanc vel in illam partem inclinabit.

Secunda causa interna priori valde vicina est, Tyrocinium non omnino quidem malè absolutum, non omnino tamen intimè ejus cultura admissa, nec ad medullam cordis recepta, ità ut Novitius quidem fuerit bonus omnium sensu, cum quibus vixit, non tamen fundamentaliter, & ab intrinseco, sed magis ab externa vigilantia, & à studio devitandi censuras, non offendendíve oculos aliorum, ab occasionis procul remotæ defectu, quo fit, ut non tam sit bonus, quam videatur esse; nec tam sit bonus, quàm non sit malus: non sit autem, quia timet esse, & non habet occasionem ut possit esse: & item, ut iste, non suâ virtute internâ, sed domûs, in qua vivit, beneficio abstineat à malis, contineatúrque in officio boni Religiosi, quod tamen sæpè

nec

nec ab aliis, nec ab illo ipso, nisi in mutatione quapiam ex occasione advertitur, tribuitúrque personæ ipsius virtuti, quod revera & fuit, & tribui debuit beneficio loci. Est hæc observatio S. Francisci Xaverii, & S. Ignatii, cujus hæc verba sunt: *Hoc eò dico, ut animum inducatis, & quod revera ità est, vos idcirco à gravioribus flagitiis abstinere, quòd istic (ubi scilicet manetis) occasiones Deum offendendi desint. Nam qui nesciunt, undè tantum boni proveniat, quod loci domesticorúmque beneficium est, virtuti tribuant suæ, proindè negligunt ea, quæ parva videntur, cùm tamen sint per se magna: qui autem ea temerè contemnunt, parvi ipsi sunt, ac meritò contemnendi.* Hi ubi alio commigrant, ubi ab oculis, quos revereantur, abesse sibi videantur, ubi laxius se agere posse credunt, illico in deteriora labuntur, quia non habent frenum, quô detineantur: ostendúntque re ipsa, nuper non suâ se virtute interna, sed loci domesticorúmque curâ bonos fuisse, qua deficiente, ipsi ad ingenium pravæ suæ dispositionis internæ protinus devolvantur, & ejus præscripto, discoli efficiantur. Atque hæc est obscura

occultáque causa, quæ latens, multos trahit in admirationem, dum vident illum & illum, qui in Tyrocinio solida jecisse fundamenta videbatur, uberémque Spem bonæ frugis promittebat, in transversum valde abiisse, discolúmque & gravem disciplinæ domesticæ evasisse.

Remedium huic malo est, in se ipso non altero ponere gloriam suam; hoc est, ab intrinseca cordis virtute bonum & disciplinatum esse, secúmque semper & Patrem Spiritualem & domum circumferre, neque pendere à Custodibus externis, sed sibi esse cum Deo præ omnibus gravissimum, rigidissimúmque censorem & disciplinæ exactorem. Talis enim est æqualis & idem semper, nec mutatur circumstantiis, vel desertus à disciplina aliena, in se ipso eam habet, atque possidens exhibet. Et te igitur talem esse cura. Si te funda in virtutem, ut in te ipsam habeas radicitus hærentem, & non extraneis, fluxis, mutandis adminiculis solum nixam, etsi enim hæc quoque conferant, sinè intimis tamen non diu stant.

Tertia causa est virtutum in Tyrocinio quæsitarum partim paucitas, partim tene-

ritudo, partim ingrata naturæ nondum virtuti satis assuetæ earundem asperitas, è contra verò vitiorum, pravorúmque habituum, antiquitùs contractorum, nec satis per Tyrocinium expulsorum, tum multitudo, tum in visceribus animæ potentiarumque illius radicatorum seu radicum remansio, tum blandities, atque cum natura corrupta consensio; quibus uttisque causis, accedit naturæ pondus semper ad sua commoda tendentis, aspera virtutis abhorrentis, ad blandimenta vitiorum arridentis Ergo funiculus iste difficilè rumpitur à novo Religioso, ergo facilè diffluit quasi prono amne ad originales miserias, malitiásque suas, & sensim sinè sensu, nisi valde cautus sit, & sibi invigilans, atque etiam propensionibus repugnans, retrahitur ad pristina vitiorum corruptæque naturæ servitia, non secùs & ùt equus de stabulo & manu sessoris elapsus, sed nec freno, nec loro solutus facilè comprehenditur, atque ad consueta stabula præsepiáque & belluinos labores reducitur.

Ea propter, novum Religiosum oportet hoc de se ipso planè nosse. Primò, quòd ma-

gna adhuc in eo sit naturæ vivacitas, multa & profunda vitiorum pristinorum radicatio, paucarum verò virtutum teneritudo. Deinde oportet, ut bellum naturæ vitiísque movere non desinat, sed tanquam ingruente bello hostéque in acie armatus consistat, pro teneris & nondum satìs firmatis nec in usum & facilitatem adductis virtutibus, perpetuò actionum virtuosarum attentione depugnet. Uno verbô, non arbitretur se comprehendisse, non putet se jam extra periculum esse, sciat in sua natura hydram esse, cujus capita & putata expullulant: mortua est una affectio; sed vivit altera. Non cesset ergo manus tua, non dormitet vigilantia, sed quidquid potes operari, instanter operare, nunc quidem tibi hac parte ad malum propendenti repugna, nunc verò illa parte, virtutem inchoatam, & auxiliares manus poscentem sustenta. Cooperare gratiæ, téque illi tractabilem exhibe, utere mediis Religioni consuetis; nec attende quid caro poscat, sed quid Spiritus velit; neque quid alii dicant vel faciant, sed quid Deus tuus, status tuus, conscientiáque tua requirat à te, quidquid de aliis fit, quidquid ab aliis fit, omitte

e tu, non negligas temetipsum, naturæ persecutor, vitiorum hostis, virtutum cultor, gratiæ filius, perfectionis studiosus, tui contemptor, Dei amator.

CAPUT V.

De causis externis, ob quas collabitur Spiritus in Novellis Religiosis.

PRima causa externa propter quam solet aut potest evacuari collabiqueSpiritus in Novellis Religiosis, est ab occupationibus absorbentibus, quas inveniunt sibi post Professionem assignatas, v. g. Studiorum tractatio & quid simile.

Variis porrò modis absorbere solent occupationes ejusmodi. I. Quidem Novitate sui, cum post occupationes Tyrocinii novæ accedunt in manus literarum curæ. II. Affectu vehementi & profuso, quo in literas ferri solent, qui ad eas applicantur; qui affectus, aliquando & studio parendi & ex æstimatione necessitatis earundem homini Religioso promanant, optimis sanè ex fontibus, cæterùm degravant in pravum quandóque ex immoderatione.

tione. III. Exactione diligentiáque docentium, quæ item optima necessariáq;, est sed tamen dum plus æquo apprehenditur, valde solicitum reddit Novum Religiosum, proinde in studiorum occupationes profusum, temporis ordinati incurium &c. IV. Æmulatione aliorum; quæ item laudabilis est, sed tamen inordinata profusione carere, & ab invidia procul esse debet. V. Accedit his Diaboli fraus, qui in omnes occasiones intentus adest, & æstuantem animum per se, incendio etiam immoderato inordinatóque succendit, & literarias occupationes sub horam meditationis, alteriúsque piæ cum Deo occupationis (puta Examinis, lectionis, sacri,) memoriæ objicit, utque interno mutato tantisper actionum ordine, labor Scholasticus acceleretur, cum indubia spe, alio tempore divina explendi concitat, quod proprium est Diabolicæ imposturæ, ordinem non pati, cui si semel obtemperes, ita (NB.) deinceps obtrudet alias actiones urgentes, ut tempus supplendæ Meditationi, Examini, alteríve dilatæ actioni desit, omittíque illam necesse sit, vel certè valde frivolè, obiterque transigi non absque jactura Spi-

Spiritus & animæ, lucro autem inimici. His malis omnibus, optimè Christi effatum medetur; hæc oportet facere, & illa non omittere. Item illa: Primùm quærite Regnum Dei, & hæc omnia adjicientur vobis. Item: Reddite quæ sunt Cæsaris, Cæsari, quæ Dei Deo. Franciscus Soarez notissimæ vir sapientiæ, omnem Sapientiam eruditionémque perdere eligebat, quàm semel statum meditationis tempus negligere. Sic sapere oportet omnes, qui Religiosam Sapientiam eruditionémque conquirunt, quíque olim Deum operâ suâ uti volunt, atque laboribus suis benedicere, alioqui Religiosus, scientiam quærens cum neglectu officiorum Divinorum, similis erit homini sæculari, propter lucra temporalia violanti præcepta Dei, atque negligenti cultum festorum dierum, auditionis Missæ, Concionis. Quid enim interest, ubi facias, modo facias immò verò deterior est Religiosus, qui in hoc statu locóque sacro facit, quod in sæculari, intrà mundum hærente, culpat.

Secunda causa externa, ob quam Novelli Religiosi Spiritum deperdunt, est quandóque prava dictamina. Quæ sponte sua ad

ad illudendum suæ conscientiæ formant ipsi, vel certè ab aliis temerè hauriunt, hausta, tanquam oracula excipiunt, tanquam scilicet ab antiquioribus, rerum peritioribus, bene volentibus, ignorantes discernere inter bonum & malum, arripientes, quod sensui naturæ propriæque voluntati gratum, respuentes vero quod disciplinæ, Spiritui virtutíque consonum. Dictaminum hujusmodi bene longum Catalogum experientia texit. Inter alia sunt hæc

Primùm. Non est tanto rigore opus post Professionem, quantus exigebatur in Tyrocinio. Ingenium Novitiorum est servile, quod scrupulosè, superstitiosè, pueriliter, putidè, ad literam omnia metiatur, & explicet. At emergendum est aliquando ex ista servilitate, & liberaliter, liberè, ingenuè, ad sensum potiùs & usum accommodatè utendum ingeniô & regulis & disciplinâ. Scilicet sensui litera adversatur. Scilicet aliud sonat litera quàm sensus, scilicet in rebuspublicis unusquisque ad libidinem cupiditatis suæ, leges trahere potest; neque sunt usquam Principes aut Majores, ex quorum ore lex

requiratur, sensúsque legis in dubio cognoscatur.

Secundum. Vitam communem esse ubique locorum tenendam, legibúsque loci utendum; ad mores, non cum moribus veniendum esse, est autem turpis dissonantia inter domesticos, proinde ad aliorum mores se, ut accommodet, oportet, qui recenter venit. Dum fueris Romæ &c. Turpe est, ut Juvenculus & hodie natus, reformet Religionem, Civitatem, domum; quasi nemo sapiat alius, quasi errent omnes. &c. Sed hæc non audiantur, respondebit intra se & dicit pius quilibet: Justitiam quam cœpi tenere, non deseram. Vita communis, non est illa, quâ multi eunt, ire, sed quâ omnes debent. In Regulis ista est, & Majorum, Superiorum regimine, non plurium abusu; non reformare quemquam volo, nec deformari à quoquam patior: non ad exempla, sed ad regulas vivendum est.

Tertium est. Utinam nulla essent peccata majora, nullæque transgressiones nocentiores his aut illis! camelum glutientes, culicem excolantes: ô stupendam sanctitatem! in istis scilicet, minutiis & quis-

quisquiliis folida fanctitas pofita! Actum eft de vita Religiofa,immò æterna, nifi hæ Pharifaicæ fuperftitiones obferventur: In interioribus eft fanctitas fita,in folidis virtutibus, non his externis coloribus. Hæc quid funt quàm viperinæ voces, factæ ad evertendas innocentes animas, quibus refpondendum quod fuprà: hæc oportet facere,illa non omittere. hæc aliis fortè non funt neceffaria, qui folidiora habent; mihi qui infirmus adhuc fum, & infirmæ virtutis, faltèm his obfervationibus minimis incumbendum eft,robúrque cordis tutandum.

Quartum. Non diuturni erunt ifti fervores, nec longævæ fuperftitiones, defèrent illum brevi ifti fcrupuli, ululabit cum lupis: ferrum ex igne recens calet & urit, refrigefcet & par erit nobis. Ominationes iftæ ab aquilone funt,& brumam invehunt cordis, merámque glaciem & nivem fpirant.

Timebit ergo iftos minaces Prophetas, & ut falfi reperiantur, conftantia virtutis efficiet. Time ne unquam vera prædixiffe gloriari poffint,& facias,ut nunquam veraces inveniantur.

Quin-

Quintum. Jam tempus, è Novitiatu & deliramenta exuere, cùm essem parvulus, loquebar, sapiebam ùt parvulus : omne quod redolet Tyrocinium, ridiculum est, & erubescendum : recedendum est aliquando à nucibus & agenda seria. Seria scilicet, quæ conscientiam lædunt, quæ enervant disciplinæ vigorem, quæ Spiritum extinguunt. Verè isthæc seria mala sunt, quæ primitiis Spiritûs & gratiæ, usque adeò sunt inimica. Atqui veteranorum perfectissimus erat qui dicebat: Geram me sicut primi anni Novitium.

Sextum. Duri capitis est & ferrei oris non acquiescere, nolle credere, suis primis conceptibus inhærere : In Novitiatu non docetur ipsa intima, solidáque perfectio, sed tantùm dispositiones ad illam, quas tandem abjicere oportet & ipsam perfectionem ædificare; oportet esse mansuetum & tractabilem, non cervicosum non obstinatum. Si cum Superioribus Magistris & Spiritualibus res sit, verum est obediendum esse & tractabilem animum exhibendum, sed ad omnem ventum arundinis instar flecti reflectíque, quis hanc servitutem ferat ? quis obedientiam voverit,

& tractabilem exhibeat? Deo & Vicariis ejus obedire oportet, sed oppugnatoribus obsistere, aut saltèm obdurescere primæ virtutis est.

Septimum. Hoc vitæ genus serium & ad normam Novitiatûs exactum, scrupulosum, superstitiosúmque est, proprium simplicium & devotulorum, est ignavorum, est pro Religione, Monasterio ineptorum, facit melancholicos, tetricos, rigidos, ad tractandum cum proximis ineptos; Si omnes sibi solis boni essent, qui facerent alios bonos? Religio vitam mixtam habens stat conversatione, ad proximos est instituta, requirit ergo conversativos: maturè assuescendum: potest esse in hilaritate morum, collectio Spiritûs. Sed & his dicendum est: Omnia tempus habent; impleri priùs opus est quod effundas, nec debemus esse canales, sed conchæ: discat miles in otio, qualis esse debeat in prœlio: ante messem efflorescere culpat Spiritus S., præcoces fructus & partus non solent esse vitales: sat cito conversabimur, si sat bene; non simus antè Magistri quàm discipuli: In Religione sunt alii anni, quibus proficimus ipsi, alii, quibus perficimus alios.

Octa-

Octavum. In Religionibus plus prosunt docti, magnarum qualitatum, habentes talentum concionandi, conversandi, quàm illi, qui sancti sunt, modesti, ignoti; beata simplicitas sibi soli prodest, doctus, in ore omnium est, illius ingenium omnes prædicant & mirantur, etiam superiores, etiam Magni Patres. Falsè id asseritur, & cum injuria Religionum atque virtutis: Nimis clarè præcipit etiam S. Ignatius licet Religionis merè activæ fundator, *ut omnes ejus Filii, in solidarum perfectarúmque virtutum studium incumbant, in iisque majus momentum esse ducant, quàm in ullis bonis externis, donísque naturalibus, illa enim interiora sunt, ex quibus vim & efficaciam, ad hæc exteriora promanare oportet.*

Ergo Spiritus & virtus solidáque sanctitas, anima est doctrinæ & talentorum, hæc autem corpus est, & sinè illa cadaver. Bona est doctrina & necessaria talenta, sed prima virtus & sanctitas, hæc enim instrumentum, scilicet hominem Religiosum Deo conjungit, & idoneum facit, ut Deus eô utatur ad gloriam suam. Omnes ergo Religiosi conflari debent ex virtute solida, & doctrina, sed illa corpus, hæc anima

esse debet: qui autem ingeniosum sancto præferunt, insaniunt, & pedes capiti imponunt. Proinde etiam magni viri in his laudibus admirationibusque cauti esse debent, nè dent errandi occasionem ignorantibus, qui putent præferri ab eis doctrinam sanctitati, & talenta gratiæ atque solidæ virtuti, totíq; se conferant, ad sectanda & captanda naturæ bona neglectis virtutibus & contemptis; quod nihil aliud est, quàm evertere totum statum Religionis, impingeréque Deo & gratiæ alapam, nec non virtuti parare ruinam, Sæcularitati autem & mundanismo aperire patentem januam.

Dictaminum perversorum finis non foret; tu hæc expendes ac ad animum demittes, diligenter fugies & ex horum similitudine vestigiísque alia cognosces, cautúsque esse disces, ut ab eis præserveris, libererísque.

CAPUT VI.

De aliis caussis externis, ob quas collabi solet Spiritus in Novellis Religiosis.

QUarta caussa externa, ob quam Spiritum

tum quandóque perdunt Novi Religiosi post Professionem, est, Exempla non omnino ad legem, veterémque disciplinam ac Regularum normam exacta, in quibus contingit deficere aliquando antiquiores. Hæc autem multis modis solent innotescere junioribus, atque variè etiam cor perstringere. Aut enim vident audiúntque parvifieri, ea, quæ ipsi magni facienda didicerant audierántque in Tyrocinio, aut vident aliqua fieri, quæ nunquam viderant antehac, quæve non sperabant evenire posse, quæve sciebant vel credebant prohibita esse: aut vident impunè transire quædam facta, Superioribus ignorantibus, vel conniventibus; aut vident facultates, dispensationes, permissiones, exemptiones, immunitates, impunitatésque, aut vident abusus, licentiásque & laxitates, commoditates superfluitatem redolentes, sive etiam non redolentes, sed necessitati aliquatenus indultas alicujus infirmi, laboribus annísque fracti: aut vident modos agendi aliquorum in officiis commendatis, puta præcipitatas actiones, festinationes perfunctorias, & specie solâtenùs peractas. Commissiones etiam, largitiones & acce-

ptiones munerum : inter domesticos intérque Externos furtiva colloquia & eruptiones ad conversandum clam & invito Superiore: aucupationes curiosarum, nitidarum, comptarum, pretiosarum recularum, non absque superfluitate ; sæpe etiam fortè sinè facultate.

Hæc dum vident novi apud antiquiores, commoventur, & scandalum patiuntur teneræ, & inassuetæ talibus eorum mentes, atque conscientiæ scandalizantur. Et vel ità ut contristentur, reprehendant, censurent, vel ità, ut arrideant, imitentur, aut certè in eandem libertatis occasionem devenire gestiant, immineant, apud se statuant. Quæ utraque scandali ratio pessima est : posterior tamen, in communem disciplinam nocendi vim habet majorem, imitatur enim mala. Utraque tamen est Novis Religiosis fugienda, ut nec damnent facientes, nec protinus æmulentur, imo nec in futurum proponant æmulari. cupiant potiùs in ejusmodi occasiones necessitatum non devenire : Sciant certissimè etiam non ideò meliores se esse iis, quorum exempla minùs commoda venient : sciant sæpè virtutem esse, vel ex virtute fieri, quod

ar-

arbitrantur vitiosè factum : sciant plus prodesse publicæ & communi rei antiquiores, esto aliquibus videantur scatere imperfectionibus, quàm Novellorum teneras observantias : sciant denique non omnia omnibus apta esse, & unum effectum specie, veterano rerum gnaro minùs nocere, quàm noceret tenero & Novitio in conversatione Religiosa. Sicut unus idémque ventus quasdam arbores robustiores fovet, qui teneris nocet ; & cibus unus idémque ab unius ventriculo concoquitur commodè, alterius autem valitudinem vitiat valdè periculosè. Arma Saulis, Saulem protegebant, quæ Davidem & gravabant, & in incessu motúque præpediebant. Artium Professores & periti, etiam errores facilè vertunt in obsequium artis : rudes verò etiam in bene agendo hærent, neque securi peragunt. Simile est & in peritis ignarísque viarum ; illi si errant, sciunt redire in viam, isti ex errore in errorem pergunt. Idem evenit veteranis & Juvenibus Religiosis. Tu igitur sic vivito, ut judices neminem, optimum autem quemque sequaris, potissimùm autem Regularum & Spiritûs ductum sequaris.

Quinta causa externa, quâ fit, ut Novi Religiosi, Spiritûs damna sentiant, est conversatio cum veteranis. Videri posset ex re atq; commodo novorum Religiosorum esse, ut â Tyrocinio absoluto mox veteranis misceantur sinè discrimine, à quibus praxim totius vitæ, omniúmque actionum & officiorum, facilè & prorsus ad oculum discant: attamen, oppositum placuit observantissimis quibusque & Magistris Spiritûs, & Religiosorum Ordinibus (videantur Hæftenus, & Lairvelz in Catechismo Novitiorum) quorum aliqui, Juvenes post peractum Tyrocinium, etiam ad quadriennium & amplius arcent â veteranorum consortio, Societas bienniô separationem hanc definivit, ità tamen ut brevior esse non possit, protractior esse possit, prout judicium erit Spiritualis. Observare autem est, in iis monitis quæ de separatione juniorum Societas condita habet, unum solúmque esse hunc monitorum sensum, nihil omnino habere commercii Juniores cum veteranis, nullam colloquendi conversandíque occasionem. Rationem adeò salubris consilii habent omnes Religiosi Ordines, nec unam, nec tenuem. Ea,

quæ

quæ de dictaminibus, déque exemplis supra considerata sunt, facilè evincunt & satisfaciunt.

Accedit, quod novi Religiosi adhuc plerumque habent rudem intellectum, & ardens quidem sed tamen insipiens cor, ut nesciant se parare pretiosum à vili, & eligere bonum, reprobare autem malum. Huc facit illa cautio Domini, quâ rationem dedit, cur discipulos novos voluerit esse separatos à legalibus ritibus Ecclesiæ: Nemo, ajebat, mittit vinum novum in utres veteres, sed novum in novos, nec pannum veterem assuit panno novo.

Hanc igitur tibi pone legem primo post professionem tempore, ut antiquioribus in Religione honorem exhibeas eorúmque comparatione, te planè Novitium judices ac censeas, congressum tamen, colloquiúmque omnino devites; multóque minus familiaritates ac confidentias, præsertim clandestinas, prohibitas, & cum ruinæ indiciis conjunctas esse scias, etiam nunc, quando contingit ex more, vel occasione veteranis commisceri, in scholis, exhortationibus, Missis, communionibus, obsequiis refectorii, sic te gere, ut veteranis ho-

norem exhibeas, sed colloquium, sed aurē, sed familiaritatē nequaquam præbeas; salvâ morum urbanitate, magìs etiam salvâ Religiosi silentii, disciplinæque de separatione integritate. Si hæc tibi separatio esse gravis & tædiosa cœperit, si anhelare, si ambitiosè occasiones captare, vel optare congressum colloquiúmq; veteranorum cœperis, si furtivè nutibus & corridere & colloqui, habe hæc Spiritûs tui vacillantis tepèscentísque non levia, non dubia vel indicia, vel initia &c.

Sexta insuper causa externa; ob quam collabi solet Spiritus in Religiosis novis, est conversatio cum Externis, non eam intelligo, ad quam exponitur quis ab obedientia, quandoque etiam mox à Tyrocinio absoluto, quæ etiamsi ità quoque prudens & circumspecta esse debeat, facilem tamen habet plerumq; à Deo benedictionem ex merito obedientiæ, & observatis mediis à Religione præscriptis: sed illam intelligo conversationem cum Externis, præsertim cum discipulis atque adolescentibus, ad quam nonnulli nonnunquam Religiosi, sicut temerariè prorumpunt, ità infelicissimè alliduntur atque confringuntur, & tum vir-

virtutis, tum Spiritûs, tum disciplinæ, tum omnino fidei pudorisque naufragium faciunt, sæpe vocatione, sæpe & mente ipsâ excidunt. Hoc malum à parvis, & vix notandis culpandisque initium sumit. Sed nisi Religiosi adolescentis anima conscientiáque cauta sit, & tuta etiam timeat, in arcta affectionum incompensabilium vincula sese induet sensim, ut nullæ diligentiæ, nullæ custodiæ, nulla consilia, nulla impedimenta, nullæ pœnæ coercituræ sint, dissoluturæve infelicem amicitiam, & viscerosi affectûs amorisque conglutinationem.

Cavebit ergo Novus Religiosus sibi à se ipso, à Zelo suo, ab amore suo, ab oculis suis: Cavebit à munusculorum per se, vel alium oblatione: cavebit ab invitatione ad hunc illumve locum colloquendi gratiâ: cavebit ab æmulatione aliorum, ab invidiâ conversantium, cavebit à laudibus & commendationibus; cavebit à castissimo quamvis affectu, cavebit ab omni occasione, provocatione, blanditiis, occursibus, à spontaneis sui ingestionibus: sciat certissimò, inconstantissimos & illusorios tales esse amores ei, dum is, qui amat, insanit, effunditque se maxime: tum eum, qui ama-

tur captatúrque; illudere, & insultare amanti maximè. Noli ergo, ô simplex & imperite rerum Religiose Novelle dare te in gaudium inimicis tuis, noli ponere maculam in gloria tua, esse proditor pudoris tui, noli esse captivus tyrannici affectûs tui. Si amorem & æstimationem vis omnium, præteri illos cum honore, meliores illos fac, silentiô, verecundiâ, modestiâ, studiô, Religiosô exemplô, humilitate. Tales enim Religiosi semper sunt in admiratione, æstimatione, veneratione; His verò dissimiles contemptui sunt, fabula sunt, illusioni expositi & prostituti tam domi, quàm foris sunt, præsertim quod innumeris, iisq; gravissimis molestiis, internis & externis, conscientiæ aut famæ, apud Superiores obnoxii sint, faciant te cautū hæc considerata, malisque ea consideratione discere, quàm infelici experimento tuo aliis in exemplum esse.

Septima causa externa, ob quam collabi solet Spiritus in Novis Religiosis, est conversatio & excursio ad consanguineos Parentésve. Ad hanc excursionem, ut plurimùm inviti Novi-Religiosi ab initio descendunt, extracti nempe, vel necessitate domesticorum negotiorum, vel importu-

nita-

nitate flagitantium: unde ab initio, ut dixi, coacti ad suos discedunt, cum tædio apud eos moriantur, repugnanter ad eos revertuntur, sensim tamen hæc repugnantia tollitur, animique ille rigor à Religiositate contractus, mollescit ac deponitur, dulcescit conversatio, & conspectus suorum, sensualis illorum amor, teneritudo, solicitudóq; pro eorum bonis successibus admittitur, vel revivíscit, libenter adeuntur vel audiuntur, quomodo illis auxilium vel solatium excogitari possit, cogitatur, ex proposito negiotia trahuntur, non finiuntúrque, ut haberi possit justa occasio redeundi ad illos in tempore, trahitúrq; res per annos plures; ut conversandi semper sit necessarius prætextus. Interea impletur anima, mundo, carne, sanguine, tricis, curis, solicitudinibus, intercessionibus, odiis & simultatibus: inciditur in antiqua vel in nova pericula lapsuum, libertatum, peccatorum: accipiuntur clancularié subsidia necessitatum, cum injuria paupertatis, & obedientiæ Religiosæ, datur occasio sermonibus, oblocutionibúsque domesticorum, molestiæ, amaritudini & solicitudini, & suspicionibus Superiorum: Quandoque Superio-

periores ipsi Spe lactantur commodorum temporalium: ostentatur etiam aliquis fructus Spiritualis, emendatióque morum secuta in Parentibus, in fratribus, affinibus, ex sublatis odiis insidiisque inter vicinos: sed interim ipse Religiosus Spiritum amittit, disciplinæ impatiens evadit, aspirat ad vagandum morandúmque extra domum, jacturam studiorum, qua Spiritualium, qua literariorum subit, de bono nomine tam suo, quàm Religionis, non parum detrahit, quin etiam in tentationes de vocatione, de castitate incidit, & aut naufragiū sui simpliciter facit, aut ægerrimè, exspoliatus, saucitusque evadit. O quanti suo infelici experimento ista didicerunt ipsi, docuerúntque alios.

Amator ergo sui Spiritûs, sui statûs, suæ integritatis virtutisque Religiosus omnis, difficillimus erit & rarissimus, in adeundis Parentibus, consanguineísque, brevissimus & parcissimus in mora, in mansione, & collocutionibus cum eis. Erit inter eos tanquam peregrinus & alienus, testem sui, socium habebit semper, & vel nolentem apud se retinebit, vel nec discretionis causâ abire patietur, citissimè ab eis avolabit,

cau-

causas eos adeundi, vel cum suâ temporali jactura præscindet: in se, non in Superiores, cur consanguineos adire vel nolit, vel non possit, devolvet, à Superioribus autem invidiam amolietur. nihil ab eis accipiet pro se privatim omnino ; curas, tutelas, patrocinia, negotiorum tractationes nullas suscipiet, sed ex Christi Regula, ut mortui, mortuos suos sepeliant, sinet. Hæc bene considera & penetra, & in usum tuum converte, & conversationem cum carne sanguinéque omnimodè devita: Neque unquam crede te habere adeò firmum Religioso rigore pectus, ut calore, sanguine molliri, naturaliúmque necessitudinibus & amorum familiaribus jaculis penetrari & impugnari non possit.

CAPUT VII.

De Industriis, quas servent ii, qui ex Tyrocinio veniunt.

COlligi quidem possunt ex præmissis, potissimùm ex prima & tertia, aliquæ Industriæ, quas propter Spiritum conser-

servandum, servent ii, qui ex Tyrocinio veniunt, sunt tamen aliquæ particulares, quæ plurimùm juvent Novum Religiosum ad vitam degendam post Professionem, licèt etiam servire possint iis simpliciter, qui ad locum, studium, munus aliquod de novo veniunt, esto non sint de Novis Religiosis.

Industria I. Cùm aliquis de novo ad aliquem locum, studium, officium venit, maximè si ex Tyrocinio & Novus Religiosus est, sumpto aliquot dierum spatio semetipsum aliquantulum recolliget, & qualiter vitam suam Religiosam, attentâ occupationis suæ futuræ naturâ, nec non ejus Regulis, ducturus sit, apud se statuet, assignando quoad poterit, his piis Exercitiis consuetudinibúsque tempora certa, loca, occupationes, occasiones, in quibus ea conservare & exercere velit, absque censura & nota aliorum, absq; damno suo, absq; præjudicio aliorum, cum accommodatione ad communem & laudabilem ejus loci, vel officii cursum receptúmque modum.

Industria II. Contrahet notitiam competentem cum Superiore suo, Patréque Spirituali & Professore futuro. Et Superiori quidem ac Patri Spirituali, sive Con-

fessario

fessario statum suum interiorem necessitatémque aperiat, ut ab eis tantò fidentiùs certiúsque dirigi possit, tum etiam documenta & cautelas, secundum quas vivere, officiúmque assignatum obire debeat, salvâ disciplinâ Religiosa, salvâ Conscientiæ Spiritúsque sui integritate. Professori verò seu Magistro suo, se quoque quantùm ad studia literarum, quæ illo docente tractaturus est, submittet, ab eóque similiter congruam directionem, & monita & modum studendi postulabit. Atque hunc in Spiritualibus, internisque suis necessitatibus recursum ad Superiorem Confessariúmque: in literariis verò ad Professorem servabit, cum simplicitate ac sinceritate Religiosa, sine ullius noxa, statis, quoad vel ipsi commodum, vel illis placitum erit temporibus.

Industria III. Supellectilem suam Spiritualem, quam ex Novitiatu sive in animo & corde memoriáque, sive in libellis scriptam collectámque extulit, secum recolet revisétque ac proposita releget. Neque unquam sinet sibi hanc Novitiaticam provisionem, haud dubiè divinitus sibi in primitiis Spiritûs communicatam

vile-

vilescere, déque manibus aliquomodo excuti, aut in contemptum, desuetudinem oblivionémque venire. Hoc enim sinè injuria Divinæ Providentiæ atque gratiæ, itémque sine multiplici & gravi animæ suæ detrimento non fieret, imo majus opinione, citiúsque Spe, malum & ruendi periculum ex hoc neglectu incurreretur, sicut enim in naturalibus rebus, eadem sunt principia conservativa, quæ fuerunt constitutiva rei, itâ & in Spiritalibus iisdem omninò exercitiis obsetvationibúsq; commodissimè status internus animæ conservatur, nutritur, fovetur, & ad profectum maturitatemque deducitur in vita post Professionem, quibus ab initio est per Novitiatum constitutus & natus & formatus. Itaque Novitiatica exercitia & subsidia, provisiones, Supellectilésque non possunt sinè præstantissimi Spiritûs jactura vel negligi, vel omitti, vel oblivioni tradi, & semel amissa vix unquam satìs revocari & recuperari poterunt. Repetenda ergo erunt vel relegenda, & sermone cum aliis in memoriam, in usum praxímque revocanda, quæ benè & salubriter in Tyrocinio audivimus, observavimus, inchoa-

vi-

vimus, propoſuimus, in adverſaria ſcripto retulimus. Neque ab hac Induſtria ulli nos reſpectus revocabunt, ſi boni æmulatores zelatoréſque Spiritûs eſſe voluerimus.

Induſtria IV. Ab initio ſtatim vitæ poſt profeſſionem aut Manſionis ſuæ in convictu, loco ſtudii, officii, aliquod profitebitur virtutis & diſcipinæ Religioſæ ſtudium curámque etiam in minimis & obviis rebus; profitebitur, inquam, opere magìs quàm voce. Et quidem in rebus ordinariis ordinariam, non autem eam, quæ ſingularitatem aliquam redoleat, & Novitatem ſapiat, affectionem odioſam notabilémque inſinuet. Hâc liberâ virtutis & diſciplinationis profeſſione, & ſibi ipſi imponet neceſſitatem, ità deinceps peragendi, nec ſtylum mutandi in moribus: & aliis ædificationi erit, & diſcolorum laxiorúmque mox à ſe familiaritatem arcebit. Quæ induſtria permultùm facit ad pacem & conſtantiam conſequentis temporis. Qui enim initio ſtatim, ità liberum & dominum ſe in virtutis ſtudio oſtendit, liberum ſolidúmque paſſum facit, & fundamentum jacit, ad Dominium de-

in-

inceps in virtute continuandum, ſibíque aſſervandum.

Induſtria V. Cavebit curioſitatem videndi, ſciendíque inutilia, non neceſſaria, aliena: Cohibita enim hac curioſitate ab innumeris ſe immunem ſervabis curis, cogitationibus, timoribus, conſiliis; conjecturis, ſuſpicionibus, cenſuris, ſcandalis, quodſi eam non cohibuerit, ſi Spongia eſſe velit, & omnia ad ſe notitiámque ſuam attrahere, ſentiet malô ſuô ſententiæ illius veritatem. Qui addit ſcientiam, addit dolorem. Fugiet ergo inutiles notitias, nec nè ultro quidem ſe ingerentes admittet, ſed gratis dimittet, prout gratìs venerunt; neque pro brevi dulcedine curioſitatis, longiſſimam, maximéque variam emet pœnitudinis pœnam.

Induſtria VI. Amabit & incolet cubiculum ſuum, neque ab eo digredietur, neque morabitur extra illud unquam ſinè neceſſitate, in ambulactis, publicisque locis nunquam ſubſiſtet, neque ſe aliis fortè ſubſiſtentibus unquam adjunget, ſed tanquam urgente neceſſitate, aliò vel ad cubiculum ſuum vocaretur, ſic feſtinabit evolare

are è publicô, multa per hanc induſtriam
itabit incommoda, congregabit commo-
la, non audiet inutilia, ſervabit ſilentium,
non perdet tempus, officio ſuo fungetur,
pacem internam tuebitur, non incurret
complicitatem aliorum defectuum, non
Superioribus, non diſciplinæ gravis erit
oneroſusque. In cubiculo autem ſemper
utiliter ſe occupet, ſtudendo, legendo,
ſcribendo, orando juxta temporis ordi-
nem & exigentiam, excludendo inutiles
occupationes. Solent enim hæ eſſe ten-
tatio Diaboli & illuſio, ut imperata, occu-
pationes, ægrè, obiter, raptim, negligenter
faciamus, voluntatis vero propriæ inutiles,
impertinentes, cum tota effuſione applica-
tionéque peragamus.

Induſtria VII. Inter præcipua ſtudia
inſtrumentáque virtutis ac ſcientiæ repu-
tabit ordinem temporum & pretium tem-
poris. Omne punctum temporis habeat
adnumeratum, itá ut cuilibet micæ tem-
poris particulæque habeat adnumeratam
occupationem bonam; quæ ſcilicet vel
doctrinam, vel pietatem redoleat, det
operam, ut particula boni diei non eum
prætereat, nec illi otioſè effluat, tantùm
enim

enim revera perfectionis in gratia, in merito, in virtute, in perfectione, in gloria æterna, in scientia, in vita denique perdit semper, quantum perdit de tempore, potissimùm autem micas & reliquias temporum impendat ex proposito, ejaculatoriis orationibus & reflexionibus, super præteritas sequentésque actiones, aut renovationi intentionis, aut invocationi Divini auxilii, aut præsentiæ Dei, aut exercitio virtutis menstruæ, Examinísque particularis aut aliis actibus piis, faciens id suaviter sinè actuatione & nimia solicitudine. Tali namque temporis observatione ditescit anima, pinguescit devotio, fervor conservatur & augetur, gratia Dei cumulatur, unio cum Deo familiaritasque initur, & innumera alia bona acquiruntur, mala verò excluduntur, adeò ut ne otiosæ quidem cogitationi spatium relinquatur.

CAPUT VIII.

De Induſtriis ſtudendi literis atque ſcientiis.

SCiendum aliam rationem eſſe ſtudendi Religioſi hominis, à ratione ſtudendi hominis ſæcularis. Sunt qui ſcire volunt, ait S. Bernardus, ut ſciant, & curioſitas eſt: ſunt qui ſcire volunt, ut ſciantur, & vanitas eſt; ſunt qui ſcire volunt, ut ſcientiam vendant, & turpis quæſtus eſt; ſunt qui ſcire volunt, ut ædificentur, ac ædificent, & hæc ſapientia atque Charitas eſt. Atque hoc poſtremum debent ſpectare Religioſi omnes, ſive dum literas aliis tradunt, ſive dum ab aliis diſcunt, ut nimirum & ipſi ædificentur, & ædificent alios, promoveántq; ad ſalutem & perfectionem, Deum autem glorificent, ut inquam ritè in ſtudendo ſe gerant, his induſtriis juvari poterunt.

Induſtria I. Religioſus ſtudeat juxta mentem, Spiritum & intentionem ſuæ Religionis, quod aliud nihil eſt, quàm ſtu-

dere in ordine ad zelum gloriæ divinæ, salutísque & perfectionis tam suæ propriæ, quàm proximorum, ut nimirum efficiatur idoneum Instrumentum Dei & Ecclesiæ & Religionis ad proximos Deo lucrandos, utque securè non minùs quantùm ad virtutis, quàm; quantùm ad Religionis absolutionem, aut saltem sufficientiam exponi à Religione possit, ad ministerium Evangelii, & ad eruditionem directionémque animarum per viam salutis.

Industria II. Religiosus studeat secundùm Regulas studentibus præscriptas; eum quo coincidit studere secundùm directionem Præfectorum, Professorúmque suorum, sic enim studentibus solet divina bonitas benedicere singulariter, tum ut proficiant notabiliter ac facilè, tum ut deinceps tempore suo scientiis eorum utatur Deus, atque labores prosperet, ut sint & Dei gloriæ, & sibi ipsis & proximis proficui, secus autem accidit iis, qui aut sinistra intentione, aut præposteró modô prætermentem regularum; contra directionem præceptorum, studiis operam dant; horum enim operâ vel non utitur Deus, vel

non

non benedicit, vel ad ſummum naturalibus temporalibusque mercedibus compenſat labores eorum.

Induſtria III. Religioſus ſtudeat cum diligentia humili, cum humilitate, diffidentiáque ſui diffidenti, laborioſa & conſtanti. Humilitatem in ſtudendo, colloco in ſui ingenii laborisque diffidentia, in Divinæ autem opis & benedictionis imploratione atque fiducia, quod ſibi Regula expreſſè præcipiens Religioſis crebram Divinæ benedictionis efflagitationem, ad hoc ut in doctrina proficiant, juxta S. Ben. in prol. S. Reg. *quidquid agendum inchoas bonum, à Domino perfici inſtantisſima oratione depoſcas.* Quod etiam facit diligens, & ſeria Spiritualium rerum tractatio, maximè orationis: facit hoc etiam cultus & amor æternæ ſapientiæ ſpecialiter, ejúsque Matris Sanctiſſimæ, denique Patris luminum, & totius SS. Trinitatis veneratio. Huic porrò invocandi opem Divinam ſtudio, ſuique diffidentiæ ex æquo debet labor conatúſque indefeſſus reſpondere. Cœlum enim laborantibus favet, otioſis adverſatur, nec meretur exaudiri ille, qui,

quod in ſe eſt, non facit, Deóque non cooperatur, ſcire enim debet omnis Religioſus à Religione ad ſtudendum applicatus, quod ſi id negligenter perfunctoriéque tractet, quod commiſſum habet, multis modis invenitur reus. Nam & in Deum & in Eccleſiam Chriſti, & in Religionem, & in Fundatores Benefactorésque, & in proximos, & in ſemetipſum injurius eſſe cognoſcitur convincitúrque, fallit etiam omnium Spem, eludit, & fraudat eos fructu ſtudiorum ſuorum debito; quod cum Deum juſtiſſimum Judicem impunè tranſire non poſſit, formidare certè deberet illam Domini comminationem: ſuccide illam, ut quid etiam terram occupat.

Induſtria IV. Religioſus ſtudeat ordinatè. Ad ordinem hunc multa ſpectant, ſed potiſſimum, ut confuſio vitetur, nec deſultoria levitate, nunc hoc, nunc illud arripiatur abjiciatúrque: nec perturbentur tempora, nec diſcendorum ſeries commutetur: habeat tempus ſuum quælibet ſtudiorum diſcendorúmque portio, nec quicquam anteponatur illis ſtudiis,

quæ

quæ ab obedientia præcepta sunt. Sequi enim impetum naturæ & calorem phantasiæ, irreligiosum est. Ubi satis feceris his, quæ imperata sunt, forsitan licebit indulgere ingenii æstui & privatæ cupiditati, modò & illa sobria, utilísque sit, nec ullô modô præjudicet obedientiæ, &c.

Industria V. Religiosus studeat adæquatè ingenio capacitatíque suæ. Non debet quisquam ex facilitate felicitatéque ingenii negligentior reddi. Sicut enim absurdè ageret lepus naturâ velocissimus, si ex eo, quod testudinis asellíve cursum facilè æquare posset, non jam vellet uti velocitate sua in currendo, ità felix sortitus ingenium, nequaquam à culpa negligentiæ immunis est, si propterea à labore in studendo sibi adæquato cesset, quòd tardiorem minúsque capacem citò æquat. Cui plus datum est, plus requiretur ab eo; à feraci gleba, plus exigitur quàm à sterilibus arenis, gaudet mercator, si modicis impensis ingentia lucra parare potest, neque ideò cessat, quando videt alios majoribus impensis minora quærere: non propterea Deus ingenium

felix providit largitúsque est tibi, ut inde deses evaderes, sed ut capaciore ingenio plura capere contenderes, facilitateque profectûs ad magnum profectum, & ad excellentem fructum messémque doctrinæ evolares, hoc si non facis, fraudas Deum fine suo, & defodis talentum, sudario illud involvens, laborem sudorémque fugiens. Quod si contingat aliquantum ingenium, non proinde felix sortiri, non propterea is abjicere manum debet, sed felicitatem conatu laboréque supplere. Meliores sunt plerumque profectus parti labore, quàm felicitate & facilitate, sicut diutiùs durat, quod æri incisum, quàm quod in terra & aqua est scriptum, esto hoc sine labore, illud cum molestia etiam perfectum sit. Quare facilitas labore pensanda est, quia labor vicissim duratione ac soliditate pensabitur.

Est autem vitandus quidam scopulus, in quo non pauci impingunt: Ostentatio atque aucupatio felicitati[illegible]ilitatísque & opinionis de eadem. Volunt enim aliqui videri sinè multo labore, multum proficere, multa facere, citò peragere, cum tamen

men sæpissimè in re aliter sit. Verùm quidquid sit de hac veritate, hoc verum est, majorem esse laudem justioremque ac prudentiorum commendationem, si perinde laboriosus ac ingeniosus sis, ut dubitent alii quid præstet in te, labórne ingenii facilitati, an ingenium labori? Sicut enim optimus est ager ille, qui & specie & re ipsa ferax est, ità illud ingenium optimum, quod facilitatem labore adæquat. Talem ergo ambitionem faciliùs ferendam crede, si te æquè facilem ac laboriosum probes in discendo.

Industria VI. Religiosus studeat jungendo literas cum pietate. Hæc enim oportet facere & illa non omittere, pietas ad omnia valet & præcipuum instrumentum est sciendi, puritas cordis. Etenim malevolam animam non intrabit Sapientia. Scientiæ, corpus sunt, virtus anima: nihil prodest corpus sinè anima: nihil etiam facit anima sinè corpore, præstat tamen longè anima corpori. Ut sit homo integer, utroque constare debet, ut homo Religiosus sit integer & absolutus, doctum & probum esse oportet.

Completa laus est non minùs esse solidè doctum, quàm solidè sanctum: Scientia sinè charitate inflat, charitas sinè scientia, se quidem, sed non proximum ædificat.

Industria VII. Religiosus studeat sinè invidia & æmulatione charitati inimicâ, gaudeat alieno profectu perinde ac suô propriô, ad amandúmque invitetur ipsis talentis condiscipuli, ingenuæ mentis hoc est, quantò magìs Religiosæ. Igitur neque profectu, neque gratia apud alios, sive pares sive superiores movebitur ad invidiam, ad obtrectationem, ad sugillationem. Sicut etiam suo profectu, suo successu, suâ apud alios gratiâ, non ducetur ad contemnendum, ad deprimendum alios, sed potiùs dabit operam, ut omnes alios æstiment, ament, complectantúrque sicut & se, etenim charitas non æmulatur, non inflatur: immò si multitudinem aliorum peccatorum cooperit, quantò magìs fratrum. Perinde sordidi animi est invidere quod alteri bene est, ac invidere si alteri tecum bene sit.

Si

Si amaris, velis etiam alios amari tecum si amas, dilata amorem & ama plures, tantò melior es, quantò plures amas, si amantur alii, gaude & congratulare, ut sis & tu bonus amando sicut sunt alii &c.

Industria VIII. Religiosus studeat solidè, fundatè, fundamentaliter, cum possessione scientiæ, cui studet. Qui enim in Religione discunt, non tantùm suâ curâ student, sed ut si placuerit Superioribus, doceant alios, cui ergo dubium, quod solidè ab eis opus sit, scientiam facultatémque possideri, quàm sunt aliis tractaturi: studeat etiam delectabiliter, ut eum delectet studere, scire & discere: hinc enim fiet, ut jucundè, ut libenter studeat, nec pigrescat in labore, nec molestè ferat, imo appetat docentium diligentiam. Hinc etiam fiet, ut spontè studeat, ut supra id, quod docetur, scire proficeréque contendat, ut studendi nunquam finem faciat. Hinc etiam fiet, ut se gratum Præceptori in omni vita exhibeat, & doctrinæ, simúlque labori eorum per se affectus sit. Alias

In-

Industrias petat è vitis Sanctorum tam sui ordinis v. g. Bernardi, Bedæ, Anselmi &c. quàm aliorum ordinum, v. g. Aloysii, Alvari &c. Tu his Industriis utere, Deum in auxilium invocans &c.